

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/44/2015
Identifikačné číslo spisu:	1111200270
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Krajčovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1111200270.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Mgr. Marek Letkovský, so sídlom Legionárska 1/C, 831 04 Bratislava, správca konkurznej podstaty úpadcu PODIELOVÉ DRUŽSTVO SLOVENSKÉ INVESTÍCIE v konkurze, so sídlom Poľná 1, 811 08 Bratislava, IČO: 35 784 717, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: Garančný fond investícií, so sídlom Čajakova 18, 811 05 Bratislava, IČO: 36 065 641, právne zastúpenému ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., so sídlom Kýčerského 7, 811 05 Bratislava, IČO: 36 857 513, o určenie povinnosti zaplatiť náhradu za nedostupný klientsky majetok zverený žalobcom obchodníkovi s cennými papiermi - CAPITAL INVEST o.c.p. vo výške 26 179 149,70 eur, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. júna 2015, č. k. 3Cob/340/2014-445, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. júna 2015, č. k. 3Cob/340/2014-445 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 08. 09. 2014, č. k. 32Cb/1/2011-414 zamietol žalobu a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy právneho zastúpenia vo výške 190 072,60 eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobca sa domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného poskytnúť žalobcovi náhradu za nedostupný klientsky majetok zverený CAPITAL INVEST o.c.p., a.s., (ďalej len „obchodník s CP“) vo výške 26 179 149,70 eur a nahradil mu trovy konania. Súd prvej inštancie z dokazovania zistil, že pôvodný žalobca, ako aj obchodník s CP sídlili na zhodnej adrese, v identickej budove, tvorili jednu finančnú skupinu, boli personálne prepojení, napr. cez osobu predsedu predstavenstva žalobcu a navyše povinnosť uvedenú v petite žaloby, žalovaný nadobudnúť nemohol z dôvodu, že pôvodný žalobca patrí do skupiny osôb, ktorých klientsky majetok je vylúčený z ochrany v zmysle § 81 ods. 1 písm. c/ zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o CP“). Žalobca ďalej nepredložil dôkazy o tom, že žiadal náhradu za majetok, ktorý bol určite obchodníkovi s CP zverený a ním aj prijatý. Žalobca požiadal NBS o preskúmanie postupu CAPITAL INVEST o.c.p. potom, čo mu obchodník s CP

vypovedal zmluvu o zriadení portfólia, pričom mu bola v rámci vykonaného dohľadu udelená pokuta za porušenie povinnosti obchodníka s CP a bol povinný predkladať v pravidelnom období NBS denník makléra o zrealizovaných obchodoch za obdobie v roku 2008. Z obsahu dôkazov v súdnom spise sp. zn. 19C/56/2011 bolo podľa súdu prvej inštancie preukázané, že žalobca NBS predložil dňa 28. 04. 2010 žiadosť o schválenie dodatkov k prospektu investície. Podaním žiadosti bolo začaté konanie, ktoré však bolo prerušené na čas, po ktorý žalobca bol povinný odstrániť nedostatky žiadosti a žiadosť doplniť. Žalobca nedostatky žiadosti neodstránil, v dôsledku čoho NBS konanie vo veci zastavila. Rozhodnutie bolo potvrdené Bankovou radou NBS a súbežne bolo začaté konanie o uložení sankcie. NBS rozhodnutím zakázala predaj majetkových hodnôt, týmto rozhodnutím však nezakázala žalobcovi vykonávať inú činnosť, keďže NBS takéto kompetencie voči žalobcovi ako podnikateľskému subjektu nemala. Súd prvej inštancie poukázal na to, že niet dôvodu, aby nebolo aplikované ust. § 81 ods. 1 písm. c/ zákona o CP. Táto právna norma určite neodporuje článku 4 ods. 2 Smernice, keďže do tejto slovenskej právnej normy boli transponované rovnaké obsahové kritériá na vylúčenie zo systému náhrad, ako sú uvedené aj v článku 4 ods. 2 Smernice. Je zrejmé, že „typ klienta“ vylúčeného zo systému náhrad podľa § 81 ods. 1 písm. c/ zákona o CP zodpovedá a je totožný s typom klienta, vylúčeným zo systému náhrad podľa bodu 8 Prílohy I Smernice. Medzi žalobcom a obchodníkom s CP bol záväzkový vzťah, na základe ktorého boli obaja účastníci zmluvy povinní plniť si z uzavretej zmluvy. Ak žalobca zistil, že obchodník s CP si svoje povinnosti, vyplývajúce mu zo zmluvy o zriadení portfólia zo dňa 02. 06. 2008 neplní, bolo jeho povinnosťou domáhať sa súdnou cestou pohľadávok, na ktoré mal na základe uzavretej zmluvy nárok. Pôvodný žalobca mal tiež zákonnú možnosť domáhať sa nároku na náhradu škody aj voči členom predstavenstva. Žalobca ním predloženými dôkazmi nepreukázal svoje tvrdenia. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

2. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací napadnutým rozsudkom zo dňa 17. 06. 2015, č. k. 3Cob/340/2014-445, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd poukázal na § 219 ods. 2 O. s. p. a dodal, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil skutkový stav a vec správne právne posúdil s ohľadom na vykonané dokazovanie, z ktorého nárok žalobcu nebol preukázaný. Podľa odvolacieho súdu žalobca v odvolaní neuvádzal žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by privádzali pre neho priaznivé rozhodnutie; neboli naplnené žalobcom uvádzané odvolacie dôvody. Odvolací súd zvýraznil, že súd prvej inštancie posúdil aktívnu legitimáciu žalobcu a dospel k správne záveru, že žalobca je priamo zákonom vylúčený z okruhu subjektov, na ktorých klientsky majetok sa vzťahuje zákonná ochrana investícií a v konaní nepreukázal akú majetkovú hodnotu zveril obchodníkovi s CP. Poukázal na to, že v sporovom (teda aj v tomto) konaní sa uplatňuje prejednávacia zásada, kedy má účastník jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nesplnil, čo je v tomto prípade žalobca. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti preto odvolací súd konštatoval vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie a správne právne posúdenie veci s tým, že tento rozsudok zároveň spĺňa náležitosti vyplývajúce z § 157 O. s. p. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. f/ O. s. p. a tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení celej veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

4. Dovolateľ poukázal na to, že nedostatkami rozhodnutia súdu prvej inštancie sú odňatie možnosti konať pred súdom, nesprávne skutkové zistenia súdu, nesprávne právne posúdenie, nedostatočné odôvodnenie i rozhodnutia a jeho predčasnosť. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu pritom vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Súd prvej inštancie však podľa dovolateľa nepovažoval za potrebné a dôležité riadne odôvodniť, aké dôvody ho viedli k prijatiu právneho názoru, že Smernica bola do právneho systému Slovenskej republiky riadne transponovaná, ani z akého dôvodu malo PODIELOVÉ DRUŽSTVO SLOVENSKE INVESTÍCIE (ďalej len „PDSI“) navyše patriť aj

do ďalších dvoch skupín osôb, ktorých klientsky majetok je vylúčený z ochrany v zmysle § 81 ods. 1 písm. c/ bod 2 a 6 zákona o CP.

5. K dokazovaniu dovolateľ uviedol, že je povinnosťou súdu vysvetliť, z akého dôvodu niektoré dôkazy nevykonal, pričom súd musí vždy prihliadať na to, aby bol riadne zistený skutkový stav, ktorý je základom pre súdne rozhodnutie. Súd má pritom právo vykonať aj iné, účastníkmi nenavrhnuté dôkazy, ak je to nevyhnutné. Z uvedeného podľa dovolateľa vyplýva, že súd v prípade, ak toto právo nevyužije, je povinný vysvetliť, z akých dôvodov ho nevyužil. To sa však v prejednávanom prípade nestalo. V prejednávanom prípade vystupuje namiesto pôvodného žalobcu PDSI v pozícii žalobcu správca konkurznej podstaty tohto družstva, ktorý sa v zmysle § 47 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov, stal žalobcom namiesto PDSI v konkurze. Podľa dovolateľa je nevyhnutné tieto dva subjekty odlišovať. Ďalej vyslovil názor, že nakoľko dôvodom zamietnutia návrhu bolo aj neunesenie dôkazného bremena v otázke zverenia majetkových hodnôt obchodníkovi s CP, je konštatovanie súdu prvej inštancie o nadbytočnosti navrhnutých dôkazov prinajmenšom zvláštne.

6. Dodal, že súd prvej inštancie zároveň markantne pochybil aj v otázke právneho posúdenia v smere výkladu Smernice a zákona o CP, pričom toto svoje pochybenie len utvrdil tým, že nepožiadala Súdny dvor Európskych spoločenstiev o výklad Smernice a stanovisko súladu podmienok nastavených vnútroštátnym slovenským právom so Smernicou. Napriek tomu, že žalobca vo svojom odvolaní na túto skutočnosť poukazoval, odvolací súd sa s ňou žiadnym spôsobom nevysporiadal.

7. Dovolateľ zároveň považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za predčasné a vychádzajúce z nedostatočného zistenia skutkového stavu, a to z dôvodu, že sa súd spoliehal na to, že sa PDSI nedomáha súdnou cestou pohľadávok, na ktoré malo na základe uzavretej zmluvy s obchodníkom s CP nárok, a že nevyužilo možnosť domáhať sa nároku na náhradu škody voči členom predstavenstva družstva s poukazom na § 243a ods. 2 Obchodného zákonníka, hoci tomu tak nie je. Podľa dovolateľa, ak mal súd prvej inštancie za to, že bolo povinnosťou PDSI domáhať sa súdnou cestou pohľadávok, na ktoré malo na základe uzavretej zmluvy nárok a náhrady škody voči členom predstavenstva, mal súd konanie v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. prerušiť.

8. Ďalej podľa dovolateľa je stanovisko odvolacieho súdu k uneseniu, resp. neuneseniu dôkazného bremena vo veci zverenia majetkových hodnôt obchodníkovi s CP zmätočné a jedinou skutočnosťou, ku ktorej sa odvolací súd v napadnutom rozsudku vyjadril. Podľa názoru odvolacieho súdu v tomto prípade žalobca nepreukázal, akú majetkovú hodnotu zveril obchodníkovi s CP a s prihliadnutím na túto skutočnosť konštatoval vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa však vôbec nezaoberal skutočnosťou, že žalobca mal záujem zverenie portfólia obchodníkovi s CP zo strany PDSI preukázať navrhovanými svedeckými výpoveďami, avšak súd mu splnenie jeho dôkaznej povinnosti svojím postupom neumožnil. Podľa názoru dovolateľa trpí celé konanie nedostatočným zistením skutkového stavu, teda takou situáciou, ktorá znemožňuje vydanie riadneho, zákonného a vyčerpávajúceho súdneho rozhodnutia. Na základe postupu súdu prvej inštancie bol navodený stav právnej neistoty, ktorý bol zo strany odvolacieho súdu potvrdený, hoci žalobca vo svojom odvolaní na všetky rozpory poukázal.

9. Dovolateľ preto navrhuje, aby dovolací súd napadnutý rozsudok preskúmal a zmenil tak, že vyhovie žalobcovmu návrhu na začatie konania v plnom rozsahu a zaviazá žalovaného k náhrade trov konania, resp. ho zruší a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si dovolateľ uplatnil trovy odvolacieho konania.

10. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že dovolaním napadnutý rozsudok, ako aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za rozhodnutia vecne správne a dostatočne odôvodnené. Žalovaný má za to, že návrh žalobcu je nedôvodný a právne nepodložený, pričom tento nemal a nemá aktívnu vecnú legitímáciu v tomto spore, nakoľko práva ním uplatňované v podanom návrhu pôvodný žalobca nikdy nenadobudol. Podľa žalovaného žalobca nepreukázal, že

náhradu žiada za majetok, ktorý bol určite zverený obchodníkovi s CP a tiež určite prijatý obchodníkom s CP.

11. Žalovaný má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj dovolaním napadnutý odvolací rozsudok, sú vecne správne, ich odôvodnenie je tiež dostatočne presvedčivé a zároveň plne dostačujúce k zodpovedaniu rozhodujúcich prejudiciálnych otázok tohto sporu. Keďže argumentáciu žalobcu o údajnej nesprávnej transpozícii Smernice vyhodnotili oba konajúce sudy totožne - ako zjavne nedôvodnú, nebolo podľa žalovaného vôbec potrebné, aby konajúce sudy vo svojich rozhodnutiach podrobne vyhodnocovali ostatné argumenty procesnej obrany žalovaného.

12. Vo svojom vyjadrení žalovaný ďalej uviedol, že skutočnosti, ktoré uviedol žalobca vo svojom dovolaní, nie sú podľa jeho názoru spôsobilé spochybniť správnosť a zákonnosť napadnutého rozsudku. Preto považuje dovolanie za nedôvodné s tým, že v konaní sa nevyskytli žiadne také vady, pre ktoré by bolo potrebným zrušiť napadnutý rozsudok. Žalovaný dodal, že rovnako ani žalobcom vytýkaná „nedostatočná kvalita“ odôvodnenia odvolacieho rozsudku, nezakladá prípustnosť jeho dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

13. Preto navrhuje, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol (odmietol) a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania žalovaného.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

15. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 01. 07. 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O. s. p.

16. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

17. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

18. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

19. V danom prípade dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli sudy viazané. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa ust. § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. procesne prípustné.

20. Podľa ust. § 237 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú

spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

21. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 ods. 1 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti podľa ust. § 242 ods. 1 O. s. p. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

22. Vzhľadom na uvedené, dovolací súd skúmal, či je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 ods. 1 O. s. p.

23. Dovolateľ vady konania v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodíť.

24. Dovolací súd sa osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia žalobcu, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá dovolací dôvod podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

25. Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. III. ÚS 156/2006, sp. zn. III. ÚS 331/2004, sp. zn. II. ÚS 174/2004).

26. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

27. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (sp. zn. I. ÚS 4/1994).

28. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

29. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

30. Podľa § 1 O. s. p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov,

ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

31. V zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

32. Z obsahu spisu vyplýva, že k odvolaniu žalobcu (č. l. 427) proti rozsudku súdu prvej inštancie (č. l. 414), podal písomné vyjadrenie žalovaný (č. l. 434), ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené 28. 11. 2014. Toto vyjadrenie žalovaného nebolo doručené právemu zástupcovi žalobcu (ani žalobcovi).

33. Európsky súd pre ľudské práva vo svojom rozhodnutí zo dňa 27. 04. 2010 v prípade Hudáková proti Slovenskej republike, poukázal na to, že princíp rovnosti zbraní, ako jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania, vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície vis - á - vis proti jej protistrane (pozri, napríklad Nideröst-Huber proti Švajčiarsku, 18. februára 1997, ods. 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1977-I).

34. Právo na rovnosť v konaní je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky súčasťou práva na spravodlivý súdny proces a prejavuje sa vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd.

35. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej odporca (Komanický v. Slovenská republika, rozsudok zo dňa 4. júna 2002, § 45). Právo na kontradiktórne konanie zase znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (pozri cit. rozsudok Hudáková, § 26).

36. Zásada rovnosti účastníkov vyžaduje, aby jej uplatňovanie bolo koherentné vo všetkých štádiách občianskeho súdneho konania. Obaja účastníci majú právo na efektívny opravný prostriedok a na odvolacie konanie bez faktických a právnych prekážok.

37. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva tiež vyplýva, že konkrétny vplyv predmetného vyjadrenia na rozsudok dotknutého vnútroštátneho súdu má malý význam. Je na účastníkoch konania, aby posúdili, či je potrebné sa k dokumentu (stanoviska k odvolaniu) vyjadriť alebo nie (Trančíková v. Slovenská republika, rozsudok z 13. januára 2015). Opomenutie povinnosti doručiť rovnopis písomného vyjadrenia žalovaného, sťažovateľke (žalobkyni), podľa Európskeho súdu pre ľudské práva predstavuje popretie jej práva na spravodlivé konanie.

38. Kontradiktórne konanie napokon vyjadruje aj zásadu, podľa ktorej účastníci musia mať možnosť nielen byť oboznámení s dôkazmi potrebnými na to, aby ich návrh bol úspešný, ale taktiež musia mať vedomosť o všetkých predložených dôkazoch a stanoviskách a vyjadriť sa k nim na účely ovplyvnenia rozhodnutia súdu. Podstatné je, že konkrétny dopad nedoručeného stanoviska na rozhodnutie súdu je iba málo dôležitý, pretože je na účastníkoch konania, aby posúdili, či sa budú, alebo nebudú k dokumentu vyjadrovať. Výnimkou je iba situácia, keď by udelenie takýchto práv a možností nemalo žiaden vplyv na výsledok konania, lebo prijatý právny prístup nebol predmetom diskusie (napr. Ringier Axel Springer Slovakia, a.s. proti Slovenskej republike, I. ÚS 230/2003, II. ÚS 249/2012). Spomínanou výnimkou by mohla byť napríklad situácia, keby dovolanie bolo odmietnuté ako oneskorene podané, teda najvyšší súd by sa meritom dovolania vôbec nezaoberal (II. ÚS 249/2012).

39. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov k podanému odvolaniu, treba preto považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred

súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces.

40. Keďže v danej veci vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu nebolo doručené právnomu zástupcovi žalobcu (ani žalobcovi), treba konštatovať, že v tejto súvislosti nebolo možné odvolacie konanie považovať za spravodlivé.

41. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že došlo k porušeniu základného práva dovolateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, v dôsledku čoho bola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

42. Zistená procesná vada konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (nedoručené vyjadrenia k odvolaniu druhému účastníkovi konania) zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

43. Najvyšší súd Slovenskej republiky, preto dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, § 450 C. s. p.).

44. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

45. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

46. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.